

<i>student</i>	<i>semestar</i>	<i>predmet</i>	<i>vježba</i>
Selma Mehić	šesti	GLUMA VI; Igra	Hasanaginica

Organizacija

Ovaj semestar imamo jako puno posla, tako da sam puno razmišljala i još uvijek neprestano razmišljam o kvalitetnoj organizaciji vremena. Ne želim zadatke izvršavati pod pritiskom jer tada ih ne osjećam kao da su moji, već kao da su nešto izvanjsko što ne radim za sebe. Dakle bitno je dobro se organizirati, iskoristiti svaki trenutak rada potpuno i iskreno i još jedna bitna stvar, a to je donošenje odluka. Prepoznati svoje potrebe i htjenja i činiti ono što mislim da je najbolje. Naravno, nije tako lako donositi odluke i potreban je čitav proces da se odluka donese misleći da je iole ispravna. Zapravo je teži dio samo prepoznavanje vlastitih htjenja. Kada je cilj zadan, samo treba s potpunim povjerenjem i hrabro ići prema njemu.

Tablica, prvi utisak o Hasanaginici

Pisanje tablice već mi s prvim zadatcima uvelike pomaže da zbilja uvidim važnost izgovorenih riječi. Jer riječi nešto znače, imaju određenu težinu. Selekcija teksta pomaže mi da postupno pristupim ovom velikom i ozbiljnom zadatku, čini mi se pristupačnijim. Tako mi vrijeme brzo prolazi dok ispunjavam te rubrike i zapravo kao da stvaram vlastiti zapis i jezik kojim ga pišem jer otkrivam koje mi je stvari bitno zapisati u koju rubriku i mogu prepoznati koje od njih posebno utječu na mene, tj. imaju ulogu tzv. okidača.

Tekst „Hasanaginice“ je vremenski i kulturno daleko od svijeta u kojem mi danas svakodnevno funkcioniramo. Moram početi čitati i promišljati o konvencijama njihovog vremena kako bih uistinu vjerovala u te razlike i važnosti običaja koje su toliko velike da ih naposljetku koštaju života. Npr. sama činjenica da je Hasanaginica begovica. Nije dovoljno znati da se radi samo o njenom aristokratskom ponosu, već je njeno razmišljanje potaknuto jednim posebnim odgojem i načinom života koji nama danas i nije blizak. Bitno je što su njima ti pojmovi tada značili i pronaći putove kako da mi jednako tako vjerujemo u njihovu važnost, inače drame nema.

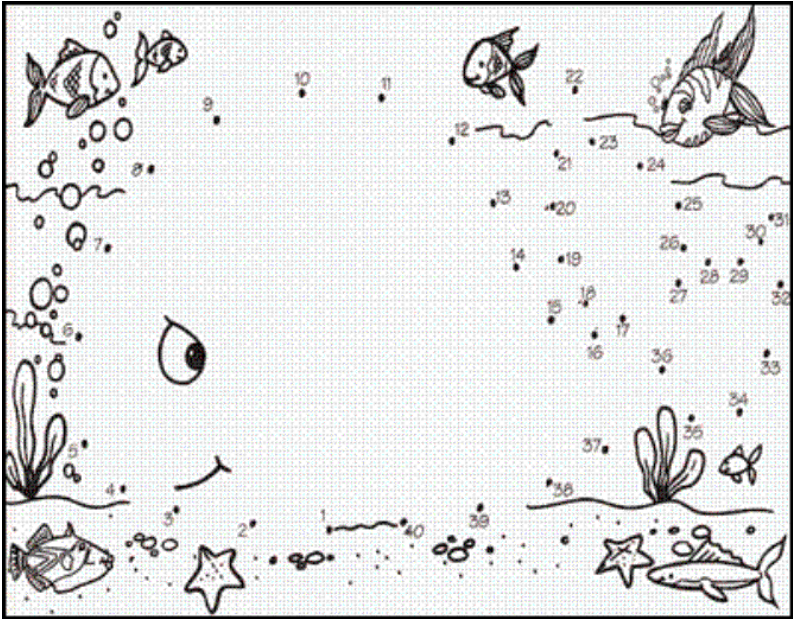
U postavci, iz shematske vizure ovaj je tekst toliko jednostavan, čak predvidiv, ali ako ga promatramo iz osobne vizure, on je ogroman, ima veličinu grčke tragedije. Čak je i logika likova takva; vrlo radikalna. Stvari ili jesu ili nisu, problem je ogroman i likovi ga silno žele riješiti, ako ne mogu, nastupa smrt. Naš je zadatak gledateljima približiti ovaj tekst, tako da i njima taj događaj bude ogroman i da ga vide kao mogućeg, kao tragediju, a ne kao banalnu sapunicu. Tanka je granica. Doživjela sam na satima glume ili govora da mi profesori daju uputu o radnji nekog lika na način da mi to odglume, naprave. Na prvu čitam njihove radnje i pomišljam kako se to odmah može uraditi, ta logika radnje, no shvatim da je riječ o presudnoj nijansi koja upravo određuje hoće li ta radnja biti uvjerljiva ili ne, hoće li se ljudima učiniti moguća i osobna ili će ju (kao i ja na prvu) doživjeti, te ju pokušati izvesti površno, kao šablonu. Velika je vještina moći izvesti radnju toliko uvjerljivo da je se može ne samo prepoznati, već i doživjeti. Dobro je moći prepoznavati radnje, no još je više bitno znati da tu nije kraj, da nijedna situacija nije jednaka nekoj drugoj. To je vjerojatno normalno da su prva rješenja dosta plošna, no treba trenirati čitanje radnji u njihovu srž, a to je težak posao jer baš ni jedna nije ista. Hasanaginica mi se upravo učinila kao odličan materijal za rad na specifičnosti događaja. U postavci je jako jasna i čista tako da ostavlja jako puno prostora za kreaciju i dolaženje do tih događaja; tj. treba biti posebno pametan u odabiru radnji i sredstava. Kao što sam već gore pisala, mislim da je radnja priče jako daleko od našeg vremena i običaja i upravo zato treba pronaći put kako ju iskomunicirati i da u prvi plan izađe njena potresnost. Bez obzira na razlike u običajima, to je naposljetku priča o ljudskim odnosima, i o unutarnjim sukobima koje su ljudi uvijek imali i uvijek će ih imati. Što više čitam ovaj tekst sve više uviđam kako progovara o etici na način koji naprosto plijeni. Koliko god da je u postavci jednostavan, upravo je u tome veličina moralnih dilema s kojima se junaci bore. Postavljaju se ogromna pitanja o plemenitosti, vrijednosti a likovi sa svojom višeslojnošću omogućavaju opravdanja za njihove postupke i za vjerovanje baš u njihovu istinu. Jer tko može reći da je netko od njih dvoje u krivu? Svatko ima svoju istinu i svatko ju duboko proživljava i ono što je najviše bitno - taj

ogroman sukob i raskol među njima nastaje upravo iz ljubavi. To je paradoks, ali baš zato je ta provalija među njima toliko duboka.

I što je onda moj zadatak? Vi ste rekli da je gluma „stvaralaštvo glumca o moralnom djelovanju lika“. Kada je tako formulirano, osjećam se komotnije u pristupu zadatku, jer zvuči kao nešto ljudsko, meni blisko. I čini mi se da se cijelo rješenje ponovno krije u kontrastu: što mi se zadatak čini veći, bez straha ga sve više trebam približavati sebi i svemu mogućem.

Spojiti točkice

Kundera je pisao kako je Tolstoj imao opsesiju uhvatiti ono što se u čovjekovoj glavi događa u jednom, sadašnjem trenutku, koji već sljedeće sekunde nije taj isti. Tako vidim da Hasanaginica iz replike u repliku zna imati ogromne promjene u mišljenju i radnji. To me podsjeća na onu igru „spoji točkice“ koju sam igrala kao djevojčica. Dakle postoje neki krajnji događaji koji se moraju dogoditi (jer tako piše u tekstu), odnosno postoje replike, mišljenja koje Hasanaginica izgovara. To su točkice. Među tim točkicama postoji prazan prostor jer su različite. Ta mišljenja ne smiju biti izgovorena kao da dolaze iz različitih svemira, već treba pronaći uzrok i poveznicu, zašto one stoje zajedno i u kojem smjeru dalje idu, koja je iduća misao na koju se vežu. Znači, ja zapravo moram vući linije u različitim smjerovima i spajati te točkice tako da one tvore jednu veliku prekrasnu sliku. Igrica!

Na taj se način nekako rješava i strah od teksta. Npr. u određivanju logičkih akcenata se treba ponašati mnogo opuštenije, jer najgore što se može dogoditi je da nešto krivo naglasim, a to se lako može ispraviti ako sam isprobala razne varijante. Ponekad u strahu od pretjerivanja zaboravimo koliko u životu radimo na naglašavanju svojih misli, koliko pazimo da budemo jasni i shvaćeni i da nas onaj kojem govorimo čuje. Pri tom si uzimamo pauze, govorimo glasnije ili tiše, u različitom ritmu... Tako i ovdje, ne treba zaboraviti **disati**. Jer disanje oljuđuje i odaje neki osjećaj sigurnosti (nekakva logika tipa: ako ja sad to govorim i dišem, to znači da je to živo i moguće!), tako da svakako treba ostati u skladu sa svojim tijelom i temeljnom fizičkom potrebom!